

Maade, at denne nye Foranstaltning, Nødhjælpsarbejder, utvivlsomt maatte opfattes som havende et lønpolitisk, om man vil et erhvervspolitisk Formaal fra Regeringens Side. Paa ganske tilsvarende Maade forekommer det mig, at der i det nu forelagte Lovforslag er en udpræget lønpolitisk Tendens. Der drives gennem dette Lovforslag Erhvervspolitik fra Regeringens Side. Der er jo ikke meget Haab om, at et Lovforslag af en Form som det, den højtærede Indenrigsminister her har lagt paa Tingets Bord, skulde kunne samle mere end et meget lille Flertal i denne Sal. Desværre er Modsætningerne mellem Regeringspartiet og det største af Oppositionspartierne paa dette Omraade skarpere og større, end de nogen sinde har været. I afvigte Efteraar gik den socialdemokratiske Regering til en Udvidelse af den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse baade med Hensyn til Beløbets Størrelse og med Hensyn til Tiden. Det socialdemokratiske Princip paa dette Omraade er stadig at gaa videre. Den socialdemokratiske Politik skyder her stadig nye Hoveder. Den højtærede Indenrigsminister følger ganske det modsatte Princip: han halshugger. Den højtærede Regering synes overhovedet, for saa vidt man hidtil kan bedømme dens Virksomhed, at have gjort den tyske Filosof Feuerbachs Ord til sin Devise: at handle er at halshugge. Han halshugger, og da Socialdemokraterne følger det modsatte Princip, er der ikke megen Udsigt til, at de to Parter vil forliges i denne Sag.

Men det forekommer mig, at den højtærede Indenrigsministers Motivering for, at han nu indtager en Holdning, som er diametralt modsat den, han indtog i 1921—22, er ret dunkel. I sin Forelæggelsestale gør han gældende, at adskilligt tyder paa, at der nu ikke foreligger nogen ekstraordinær Tilstand, „men en ordinær Tilstand, vi er gledet ind i, medmindre“ — *medmindre* — „vi søger for at ændre de Grunde, der er til, at dette Forhold er indtraadt.“ Og han siger videre, at „efter min Opfattelse er det for Tiden neppe muligt at definere ekstraordinær Arbejdsløshed, idet jeg til Bedømmelse af, om en Arbejdsløshed er ordinær eller ekstraordinær, ikke mener det muligt at lægge udelukkende, saaledes som Tilfældet hidtil har været, Ledighedstallet til Grund.“ Men paa Spalte 2372 siger den højtærede Indenrigsminister, at Arbejdsløshedsfondens Opgave bl. a. er „under ekstraordinær stor Arbejdsløshed i et Fag at kunne yde vedkommende statsanerkendte Arbejdsløshedskasse Laan til Bestridelse af

Kassens vedtægtsmæssige Forpligtelser.“ Her forudsættes altsaa, at det *kan* bedømmes, om der foreligger ekstraordinær Arbejdsløshed, men det er ganske vist Fondens Direktion og ikke Indenrigsministeren, der skal bedømme dette. Den højtærede Indenrigsministers Standpunkt er maaske da dette: quod licet bovi, non licet Jovi!

Men der er et andet Forhold, som er bemærkelsesværdigt, naar man vil bedømme den højtærede Indenrigsministers Stilling ved Forelæggelsen af dette Lovforslag, og det er hans Udtalelser i Begyndelsen af Januar Maaned paa et Møde i Esbjerg. Her sagde den højtærede Indenrigsminister ifølge et Referat i „Berlingske Tidende“ for 4. Januar — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg citere nogle faa Linier: „De arbejdslediges Skare er stor, ikke mindst som Følge af Socialismens økonomiske Vranglære. Tallene vil vokse i de kommende Maaneder. Vi maa igennem dette paa den eksisterende Lovgivnings Grund og med en human Fortolkning af denne Lovgivning.“ Jeg ved ikke, om det er det Forslag, den højtærede Indenrigsminister nu har forelagt, han vil betragte som en human Fortolkning af de hidtil ogsaa af Vinstres Regeringer knæsatte Principper paa dette Omraade. Og saa siger den højtærede Indenrigsminister videre: „Men derefter maa det staa alle klart, at staa man saa fast paa svundne Tilstande, at Arbejdsoverenskomster i den Grad præges deraf, at de bringer Produktionen til at svigte, saa maa Erhvervsfaktorerne selv bære Hovedansvaret og dermed Hovedbyrden. Stiller Kapitalen saadanne Udbyttekrav og Arbejdet saadanne Lønkrav, at Hjulene ikke kan komme i Gang, og hvilende Hænder ikke kan finde Beskæftigelse, saa har Parterne ikke gjort den Gerning, de bør gøre, saa har de kun betinget Ret til at henvende sig til Staten med Krav om Særforanstaltninger for at faa opretholdt et Lønniveau og et Prisniveau, der ikke kan bæres i Fremtiden.“

I denne Betragtning er jeg i Hovedsagen enig med den højtærede Indenrigsminister. Jeg tror, at erhvervspolitisk set er Aarsagerne til den store Arbejdsløshed og den økonomiske Krise nu vidt forskellige fra, hvad de var i 1921—22. Hvad der den Gang kunde være udrettet ved Hjælp af Krisetold og Importregulering, anser jeg det for tvivlsomt at opnaa ad de samme Veje nu. Krisen har helt andre Aarsager erhvervspolitisk set, end den havde den Gang. Deraf følger jo imidlertid ikke, at de arbejdsløse ikke er lige saa uforskyldt arbejdsløse nu, som de var i 1921—22; der